

תפ"ח 40337/06/22 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 40337-06-22 (מדינת ישראל נ'

פלוני)

בפני

בעניין:

כבוד השופט לוי

כבוד השופט קוטון

כבוד השופטת וינברגר

המאשימה

נגד

הנאשם

מדינת ישראל

פלוני

גזר דין

כללי

הנאשם, *****, נותן את הדין על שורה של עבירות מין שביצע **בשלוש מנכדותיו** כדלקמן:

האישום הראשון ייחס לו מספר רב של מעשים מגונים שביצע בנכדתו, א', ילידת 2005 עת הייתה כבת 6-14 שנים. הוא נהג ללטפה על גופה מתחת לבגדיה ולהושיבה עליו; הוא נישקה בכוח על - פיה תוך החדרת לשונו לפיה משך כחצי דקה.

בהיותה כבת 7.5 שנים הוא ישן לידה במיטתה שבחדרה, הכניס ידו מתחת לחולצתה, נגע בבטנה ובחזה ולאחר שזו נבהלה קמה מהמיטה הלכה לשירותים וננזפה על ידי אמה ונדרשה לשוב למיטה, הכניס ידו מתחת לחולצתה ונגע בחזה ובבטנה שוב.

כשהייתה בכיתה ג', נכנסה למקלחת בביתו של הנאשם; הנאשם דפק על הדלת; א' ביקשה שלא ייכנס אך הוא נכנס, נעמד מולה והביט בגופה העירום משך דקה ויצא. בהמשך, כשפגשה לחש באוזנה - "יש לך גוף יפה, למה את מתביישת?".

כש-א' הייתה בת 8.5 שנים, נגע בחזה מעל לבגדיה, הושיבה עליו והמשיך לגעת בחזה.

עת הייתה תלמידת כיתה ד', היא והנאשם הלכו לצלול בחוף מרוחק, הוא נשכב על גופה הכניס ידו מתחת לחזיית בגד הים ומישש את חזה; בהמשך, כשהם לבד בחוף נגע בחזה מעל לחזייה.

כשהייתה בת 11, בחוף הים, כששהה לבד עמה אחז באגן ירכיה מעל לבגדים והושיבה עליו; היא ניסתה להשתחרר אך לא הצליחה עד שרעייתו התקרבה למקום שאז שחרר אחיזתו.

כשהייתה בת 12, בחוף **** הרימה הנאשם כך שהניח ידיו על חזה ומישש את חזה כדקה לאחר שנצמד אליה מאחור.

כשהייתה בת 13 נכנס לחדרה, בביתה, עמד מאחורי הכיסא, שעליו ישבה וליטף את חזה מעל לבגדיה.

בגין כל אלה הורשע, על פי הודאתו בריבוי עבירות שעניינן מעשים מגונים בבת - משפחה, קטינה שטרם מלאו לה 16, שלא בהסכמה חופשית, בניגוד לסעיף 351(ג)(2) בנסיבות סעיפים 348(ב), 345(ב)(1) ו-345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין" או "החוק").

האישום השני ייחס לו מספר רב של מעשים מגונים בנכדתו, ב', ליטופה על גופה מתחת לבגדיה, נישוקה ונגיעה בישבנה.

כשהייתה בכיתה ה', בביתו, נעמד מאחוריה, הכניס יד מתחת לחולצתה ומישש גבה כשבאמצעות ידו השנייה מישש את חזה מעל לחולצה. בהזדמנות אחרת, בביתה, הוא נישקה על ידי החדרת לשונו לפיה וביקש שינשקה עוד.

בהזדמנות אחרת בחדרה, הוא הכניס ידו מתחת לחולצתה נגע בגבה ואז הכניס את ידו מתחת לתחתוניה ומישש את ישבנה ואמר - "למה הישבן שלך כל כך קר".

בגין מעשים אלו הורשע בריבוי עבירות של מעשים מגונים בבת - משפחה, קטינה שטרם מלאו לה 16 בלא הסכמה חופשית, לפי סעיף 351(ג)(2) בנסיבות סעיפים 348(ב), 345(ב)(1) ו-345(א)(1) לחוק העונשין.

האישום השלישי עוסק בפגיעה בנכדתו, ג', ילידת 2011 עת הייתה כבת 6 או 7 שנים.

הוא הורשע בכך, שבהיותה בכיתה א', שהה עמה בחדרה והכניס ידו מתחת לחולצתה, ליטף וגירד את גבה. אחר - כך, התקדם עם ידו לכיוון ישבנה, נגע בישבנה מתחת לתחתוניה והמשיך ונגע באיבר - מינה מתחת לתחתונה.

הוא הורשע בגין כך במעשה מגונה ב-ג' בהיותה בת משפחה שטרם מלאו לה 16 שנים שלא בהסכמתה החופשית, עבירה לפי סעיף 351(ג)(2) בנסיבות סעיפים 348(ב), 345(ב)(1) ו-345(א)(1) לחוק העונשין.

הסדר הטיעון שנערך עם הנאשם

הנאשם הודה במיוחס לו בכתב - האישום במסגרת הסדר - טיעון, שהושג בין באת - כוחו לבין ב"כ המאשימה. במסגרת הסדר זה הוצע, שבית - המשפט יטיל עליו עונש שינוע בתוככי הטווח הנע בין 6 ל - 9 שנות מאסר בפועל לצד עונש מאסר על תנאי ופיצויים לנפגעות העבירות.

במסגרת הסדר - הטיעון, הוסכם שיתקבל תסקיר נפגעת - עבירה בעניינה של הקטינה א'. כן התבקשו להזמין תסקיר משירות המבחן למבוגרים בעניינו של הנאשם.

תסקיר נפגעת העבירה א'

הורי הנפגעות אישרו עריכת תסקיר נפגעת עבירה ל-א' בלבד; לפיכך, נערך תסקיר שכזה ולהלן תובא תמציתו -

כעת, נסקור להלן את ממצאי התסקיר שנערך בעניינו של הנאשם -

תסקיר שירות המבחן מיום 23.1.23

תסקיר זה לימד, כי הנאשם הוא בן 75 שנים, יליד ישראל, ***** וסב לנכדים. *****

בכל הנוגע לעבירות שבעשייתן הורשע, צוין כי **הנאשם קיבל עליהן אחריות ברמה הפורמלית**; הוא טען, כי בבסיס ביצוע העבירות עמדו גילויי חיבה של סב כלפי נכדו, ***** צוין, כי בשיחה עמו בלטו **היעדר ביטוי אמפתיה כלפי המתלוננות והיעדר הכרה בנזק שנגרם להן**. באוזני קצינת המבחן שלל משיכה מינית סוטה מכל סוג לרבות משיכה לקטינות או לקטינים.

קצינת המבחן ציינה, שאיננה יכולה לשלול קיומה של סטייה פדופילית או הבופילית אצל הנאשם בשים לב לאופי הרשעתו הנוכחית וזו הקודמת. הנאשם צוין, שהוא מבקש להשתלב בטיפול בתחום המיני בשל התפרקות משפחתו כתוצאה מביצוע העבירות ולא בשל בעייתיות בה הוא לוקה בתחום המיני. **קצינת המבחן התרשמה שהבקשה נובעת ממניעים הקשורים להטבת מצבו המשפטי**.

נוכח חומרת העבירות והחזרתיות הנוצרה בהן, התייחסותו לעבירות המלמדת על **קושי בהכרה בבעייתיות שבהתנהלותו**; נתוניו האישיים מעידים על היותו עסוק בעיקר בעצמו ובקשייו מתוך קושי לבחון השלכות מעשיו על האחר ולגלות אמפתיה לנזק שנגרם ונוכח הסיכון שנשקף ממנו להישנות עבירות, לא המליץ שירות המבחן על חלופת ענישה או על שיקום בקהילה. בשולי הדברים צוין, כי ככל שיבקש להשתלב בהליך טיפול, הומלץ כי האופציה הטיפולית תיבחן בשב"ס.

ראיות הצדדים לעניין העונש

התביעה

מטעם התביעה הוגש לנו תדפיס מידע פלילי בעניינו של הנאשם, אשר לימד, כי בשנת 2002 הוא נדון לפני בית המשפט המחוזי בבאר - שבע ***** ובבית המשפט העליון במסגרת ***** בגין עבירה של **בעילת קטינה מתחת לגיל 14 לעונש מאסר בפועל בן 8 שנים**, לצד פיצויים למתלוננת. תיק זה עסק בנגיעה במתלוננת קטינה בת 12 בחזה ובאיבר מינה, בליטוף גופה, בתפיסתה, הושבתה על ברכיו, חיבוקה, ליטופה בחלקי גופה כולל איבר מינה בשנית, שכיבה עליה ונישוקה; אירוע נוסף אשר נכלל בגזר - דין זה *****

כן לימד התדפיס על כך, שהנאשם הורשע בשנת 1998 בגין עבירות שעניינן זיוף, ניסיון לקבלת דבר במרמה, שיבוש מהלכי משפט ושימוש במסמך מזויף (וריצה בגין כך 6 חודשי מאסר) ובעבירות דומות מספר שנים קודם לכן (אז הוטלו

עליו עונשי מאסר על - תנאי וקנס בלבד).

ההגנה

מטעם ההגנה הוגשו ראיות רבות אשר לימדו על מצבו הרפואי והנפשי של הנאשם. כך, במסגרת חוות - דעת מומחית בתחום הפסיכיאטריה, אשר הוגשה מטעמו, למדנו **שהנאשם סובל מסטייה מינית מסוג פדופיליה; *******

לפיכך, **סברה המומחית שהטלת מאסר ברף התחתון של הסדר - הטיעון (כ-6 שנות מאסר) די בה להתוויית דרך טיפולית, בין היתר, בשים לב לגילו.** היא המליצה על קבלת טיפול תרופתי הורמונלי להפחתת טסטוסטרון וטיפול קוגניטיבי והתנהגותי, מה שעשוי לסייע לו לשקם את עצמו ואת משפחתו.

לאור מאסרו הקודם, סברה המומחית, שהטיפול המומלץ יכול להקל על מצוקתו הנפשית ולמנוע עבירות מין בעתיד וכי מטרה זו לא תושג על ידי שהות מרובת שנים בכלא. המומחית הצביעה על כך ששנים ארוכות במאסר (אותן חווה הנאשם בעבר) ללא טיפול תרופתי או שיחתי הביא להכחשת המעשים ולחזרתיות.

סיכומי הצדדים

התביעה

ב"כ המאשימה הבהירה, שהסדר - הטיעון הושג על רקע מצבן הרגשי הקשה של נפגעות העבירות ורצונן להימנע ממסירת עדות. צוין, כי טווח הענישה המוצע הוא מקל ומבוסס על הרצון לשמור על שלומן הנפשי של הקטינות. ב"כ המאשימה עתרה להטלת מאסר ברף העליון של הטווח, דהיינו 9 שנות מאסר. צוין, כי עניין לנו במסכת ארוכה של מעשים, כשהנאשם ניצל את מעמדו וסמכותו, את פערי הגיל בינו לבין הנפגעות, את יכולתו לשלוט בהן ואת האמון שניתן בו. לפיכך, סברה ב"כ המאשימה שהפגיעה בערכים המוגנים במקרה זה היא משמעותית וכבדה; הנאשם פגע באוטונומיה של הקטינות על גופן, בפרטיותן, ברצונן החופשי, בזכותן לכבוד ולשמירה על שלמות גופן ונפשן כמו גם על ביטחונן האישי.

צוין כי המעשים ייצרבו לעד בנפשן כאירועים טראומטיים וקשים בפרט על רקע הפגיעה החמורה באמון הבסיסי, ביכולת לתת אמון בבני אדם כשהפגיעה נעשית ממעגל קרוב, אשר פגע בגופן לסיפוק צרכי החולניים.

הופנינו אל תסקיר נפגעת העבירה בו דובר על ********* כן הופנינו לכך, ש-א' ביקשה במסגרת התסקיר שיוטל על הנאשם עונש ראוי.

ב"כ המאשימה הפנתה אותנו אל פסיקת בית המשפט העליון שבמסגרתה עמד בית המשפט על הצורך להחמיר בעבירות מין לנוכח הנזקים הנגרמים לנפגעים בפרט כשמדובר בקטינים (על הצרכים השיקומיים המורכבים הנובעים מכך).

ב"כ המאשימה הצביעה על עברו המכביד של הנאשם, כמפורט לעיל תוך הדגשת הרשעתו הקודמת בעבירה שעניינה פגיעה מינית חמורה בקטינה כבת 12 שנים והנזק שנגרם לאותה קטינה. ב"כ המאשימה ציינה כי לטעמה הודאתו של הנאשם באשמה היא הודאה של אדם מניפולטיבי, נעדרת קבלת אחריות מהותית במובן הערכי והעמוק וכזו שמקורה בשיקולים אישיים ואסטרטגיים. בהקשר זה אף הצביעה על דבריו באוזני הפסיכיאטרית מטעמו, כפי שאלו באו לביטוי בחוות - דעתה - הנאשם מתרכז בהקלה בעונש, בתקווה שלא יסיים חייו בכלא ושיוכל לסייע למשפחה להתמודד עם מצבה הכלכלי והנפשי הקשה שנגרם בעטיו.

ב"כ המאשימה הצביעה על כך, שאין לנאשם חמלה על קורבנותיו או תקווה שהללו ישתקמו במהרה. הדברים עולים בקנה אחד עם קביעת שירות המבחן בדבר קיום קווים נרקיסטיים, היעדר היענות לנורמות חברתיות וסיכון להישנות עבירות דומות בעתיד. בכל הנוגע לחוות הדעת הפסיכיאטרית שהוגשה מטעם ההגנה, לא חלקה ב"כ המאשימה על הממצא, שלפיו הנאשם סובל מהפרעת אישיות פדופילית, אך לדעתה, הדבר מחייב דווקא החמרה בעונשו בשים לב להיותו בגדר "פצצה מתקתקת" המסוכנת לשלום הציבור. בכל הנוגע לחלקים אחרים בחוות - הדעת, המבוססים על דיווחיו של הנאשם, הצביעה ב"כ המאשימה על כך, שאין ניתן לסמוך על הדברים, שכן הם נסתרים על פניהם בראיות אובייקטיביות המצויות בידיה (ואשר חלקן אף הוגשו לפני בית המשפט). היא ציינה, שמדובר בנאשם מניפולטיבי שהורשע בעבר בעבירות מרמה וזיוף; טענותיו בדבר איומים בתוככי מערכת הכליאה אינם נתמכים בראיות ואף נסתרים; טענותיו בדבר פגיעות מיניות שחווה בילדות הן כבושות והועלו לראשונה כעת ולפיכך, יש מקום לפקפק באמיתותן.

לסיכום, עתרה ב"כ המאשימה שנטיל על הנאשם 9 שנות מאסר, בהתאמה לרף העליון שנקבע בטווח המוסכם שבמסגרת הסדר הטיעון.

ההגנה

באת כוחו המלומדת של הנאשם, עו"ד תמי אולמן, ביקשה מאיתנו לאמץ את הסף התחתון שנקבע בהסדר - הטיעון שהושג בינה לבין המאשימה.

היא הדגישה את העובדה שהנאשם הודה במיוחס לו בכתב האישום, הביע חרטה כנה על מעשיו, מה שגרר חיסכון בזמן שיפוטי וחסך לקטינות את הצורך להגיע להעיד בבית - המשפט, אילו כפר באשמות שיוחסו לו.

הסנגורית המלומדת הצביעה על כך, שמעשיו של הנאשם, חמורים ככל שיהיו, לא היו כרוכים בהפעלת כוח מהותית מכל סוג שהוא; הם לא גרמו כאב או סבל פיזי ממשי למי מהקורבנות. היא עמדה על כך, שמרשה משווע לטיפול בבעיה האישיותית שממנה הוא סובל, אך בשל העובדה שהוא מוחזק בתנאי מעצר עד כה הדבר לא התאפשר. כעת, הוא מעוניין, מוכן ומזומן לקבל טיפול על - מנת להפחית באורח ממשי ומשמעותי את מידת המסוכנות הנשקפת ממנו. הסנגורית עמדה על כך, שאין בתיק הערכת מסוכנות מוסמכת המלמדת על מסוכנותו המיידית.

מכאן, עברה הסנגורית לטעון ביחס לנסיבות האישיות של הנאשם. בשים לב לגילו של הנאשם, 75 שנים, הטלת עונש מאסר ממושך עלולה לגרום לכך שהוא יסיים את חייו מאחורי סורג ובריח; מכך חושש מאוד הנאשם. צוין, כי משפחתו

תומכת בו; ***** הסנגורית ציינה שהדבר מלמד שהנאשם הוא אב טוב לילדיו ודואג לפרנסם. בנו, העובד עמו זקוק לו בעסקו ונאלץ לתפקד לבדו. לאור כל אלה, ובשים לב לחוות - דעת המומחית הפסיכיאטרית, עתרה הסנגורית שהעונש המוטל יהיה כזה אשר יתאם את סף הענישה התחתון שנקבע בטווח המוסכם ויאפשר לנאשם להשתקם ולסיים חייו מחוץ למתקן הכליאה.

דברו האחרון של הנאשם

בהתייחסו לנכדותיו, ציין הנאשם בדבריו כי הוא תמך בהן כלכלית, כך שקנה להן בכל שנה "ציוד, מחברות, תיקים, נעליים ובגדים.. כל החוגים שהן היו צריכות אנחנו שילמנו...". הנאשם עמד בנוסף על מצבו הגופני וציין, כי הוא מתקשה מאוד בהליכתו ועתר שיושת עליו עונש קצר, תוך שהוא מדגיש פעם נוספת שהוא אינו מהווה סיכון לציבור.

דין והכרעה

אין צורך להכביר מילים על חומרת מעשיו של הנאשם שלפנינו. דומה, שהדברים נצבעים בנוסף נוסף ומשמעותי של חומרה על רקע עברו הפלילי, הטומן בחובו פגיעה חמורה בקטינה בת 12 שנים. הרושם המתקבל מנתונים אלו כמו גם מחוות הדעת שירות המבחן והפסיכיאטרית מטעם ההגנה הוא אחד - **עניין לנו באדם המייצר סיכון לקטינות המצויות בקרבתו, כאלה הקרובות אליו משפחתית וגם אחרות; אכן, הנאשם פגע מינית בקטינות מגיל 6 ועד גיל 16 ולפיכך, האבחנה שלפיה הוא סובל מסטייה פדופילית ניצבת על אדנים מוצקים. מקום בו אלו הם פני הדברים, שיקול המניעה זוכה למעמד בכורה והוא בעל השפעה ומשקל על העונש, המוטל בסופו של יום על הנאשם.**

לא נעלמה מעינינו העובדה שהודאתו של הנאשם במעשים שיוחסו לו הושגה במסגרת הסדר טיעון, שמטרתו המוצהרת הייתה, כי מהקטינות הנפגעות, נכדותיו הרכות בשנים של הנאשם, תיחסך החוויה הנוראה של מסירת עדות בבית - המשפט בדבר הפגיעה שאותה חוו; עדות אשר במסגרתה יחוו שוב את אותה חוויה טראומתית אשר הייתה מנת חלקו לראשונה; עדות, שהיא עצמה תחייבן בטיפול להתאוששות מפגיעה ונזקיה. אין, אפוא, לזלזל בערכו של הסדר - טיעון שכזה, גם אם לא נלוותה לו, כך לפי טענת ב"כ המאשימה, קבלת אחריות מהותית במובן הערכי והעמוק של המונח. בסופו של יום, לא תמיד על הדין לנקוב את ההר, ולעיתים נמצאות מטרות הענישה העיקריות - המניעה וההרתעה חסרות בתמורה לשמירה על שלמות נפשן של אותן מתלוננות רכות בשנים, אשר אזרו עוז ואומץ להתלונן, אך אין יוצאות מגדרן לחוות שוב את החוויה אל מול עיניהם הבוחנות של עורכי הדין, היושבים על מדין והנאשם עצמו (גם אם מצוי הוא בחדר צפייה נפרד ולא באולם המשפטים גופו).

לפיכך, וכפי שביקשו מעמנו הצדדים, בכוונתנו לכבד את הסדר - הטיעון שהושג. עם זאת, על - מנת לקבוע היכן במנעד אשר הונח לפנינו יש לקבוע את עונשו של הנאשם בשים לב לכל השיקולים הצריכים לדבר, נפסע בשבילי עקרונות הבניית שיקול - הדעת השיפוטי, שהותוו בסימן א' בפרק ו' של חוק העונשין. עמד על כך כב' השופט י' אלרון במסגרתו

של ע"פ 8622/21 הולר נ' **מדינת ישראל** (ניתן ביום 15.5.22) בצינו כדלהלן -

"בית משפט זה נדרש זה מכבר לפרשנות "מערכת היחסים" בין הוראות התיקון לבין קיומו של הסדר טיעון, וקבע כי קיומו של האחרון אינו מבטל את תחולת ההוראות שנקבעו במסגרת התיקון. היינו: **אף אם יש הסכמה בין הצדדים לטווח ענישה, שהוא תוצאה של כוח מיקוח הצדדים, על בית המשפט לבחון את מתחם הענישה, המהווה קביעה נורמטיבית בדבר האיזון הראוי שנקבע על ידי המחוקק...**" (ההדגשה במקור).

ככלל, עלינו לקבוע מתחם או מתחמי עונש הולם לכל אחד מהאירועים הכלולים בכתב - האישום. במקרה שלפנינו עניין לנו, לכאורה בשלושה "אירועים" נפרדים כמשמעו של מונח זה בסעיף 40ג' לחוק כפי שזה פורש בפסיקה. ספק אם ניתן למצוא "קשר הדוק" בין המעשים המיניים השונים שנעשו בקטינות השונות כמשמעו של מונח זה **בפס"ד ג'אבר** ובפסיקה שיישמה אותו (ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל**, מפי כב' השופטת ברק-ארז, ניתן ביום 29.10.14; ע"פ 9308/12 **עיסא נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 30.7.15). יותר מכך, ככלל, ראוי להימנע מקביעת מתחם בודד המתייחס לשלושה קורבנות שונים של עבירות אלימות חמורות או עבירות מין. עם זאת, בשים לב לכך, שהצדדים כלל לא הציעו לנו מתחם או מתחמי - ענישה הולמים וכן בשים לב לכך שאנו מצויים במסגרת הסכמית אשר אותה בכוונתנו לכבד מצאנו לנכון לשקלל את העבירות כולן כאילו היו חלק מאירוע בודד ולקבוע מתחם עונש הולם יחיד, אשר יהא בו כדי להקיף את ההיבטים הרלבנטיים כולם, כך שיישמר במסגרתו יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג העונש שיוטל עליו (סעיף 40ג' לחוק העונשין).

נזכיר, בקביעת מתחם העונש ההולם, מורנו סעיף 40ג' לחוק, כי יש להביא בחשבון את **הערכים החברתיים שבהם פגעו המעשים ומידת הפגיעה בהם**. על הערכים החברתיים הללו עמדה נכונה ב"כ המאשימה בסיכומיה - האוטונומיה של הקטינות על גופן, פרטיותן של אותן קטינות, רצונן החופשי, זכותן לכבוד ולשמירה על שלמות גופן ונפשן מפני פגיעה; זכותן לעתיד חופשי מטראומות שמקורן בילדותן; זכותן לסביבה מוגנת בחיק משפחתן וזכותן לתת אמון מלא בבני משפחתן הקרובים כמי שיגנו עליהן מפגיעה ולא יפגעו הם עצמם בהן למען סיפוק צרכיהם ויצריהם המיניים האפלים.

לטעמנו, אין ניתן כלל ועיקר לזלזל בחומרת מעשיו של הנאשם: מישוש חזה של ילדה או נערה צעירה, מישוש ישבנה ואיבר מינה, אינם מעשים קלי - ערך; וגם אם יסוד הפעלת הכוח נעדר כמעט כליל מתיאור המעשים בכתב - האישום הרי שהציות המצופה מילדה או מנערה צעירה כלפי סבה מהווה תחליף עונשי ראוי להפעלת כוח, ולא בכדי רואה המחוקק בניצול יחסים משפחתיים לצורך ביצוע מעשים מגונים נסיבה המחמירה מאוד את העבירה, בפרט מקום בו עניין לנו בקטינים שגילם פחות מ-16 שנים. נמצא, אפוא, לקבוע כי **מידת הפגיעה בערכים שנקבו** לעיל איננה קלת - ערך אלא **מהותית וממשית**. די בעיון חטוף בנזקים אשר תועדו בתסקיר נפגעת העבירה ביחס לא' כדי להיווכח בכך.

מדיניות הענישה בכגון דא מחמירה ובצדק. דומה שהאוכלוסייה אשר על הגנתה מופקד בית - המשפט יותר מכל היא האוכלוסייה החלשה; ומבין החלשים הקטינים הם החלשים ביותר, אלו מוגדרים בחוק כחסרי ישע והדבר נכון שבעתים ביחסיהם מול קרוביהם, הפוגעים בהם. במקרים אלו, נקלעים אותם קטינים חסרי ישע לדילמה קיומית - האם לדווח על הפגיעה ובכך להחריב את כל העולם המוכר לי? שמא להחריש ולספוג פגיעה אחר פגיעה תוך "הצלת" העולם המוכר המספק את צרכיהם הפיזיים היומיומיים. לא פלא, אפוא, ששיעור גבוה מעבירות - מין המבוצעות בקטינות בידי קרוביהן

אינן מדווחות וזרזיף דל מתוכן "זוכה" לחשיפה ולדיווח. לעיתים, לאחר שאחיזת הקרובים על הקטינים משתחררת מעט, אלו אוזרים אומץ לקום ולספר, בדרך כלל, מאחר שאין הם מסוגלים עוד לאצור את הסוד בקרבם. טעמים אלה הביאו את בתי - המשפט (בעקבות המחוקק) להחמיר בעונשם של קרובי משפחה הפוגעים בקטינים, גם מקום בו החשיפה והדיווח הגיעו שנים ארוכות לאחר מעשה.

מתאימים לדברים אלו דבריה של כב' השופטת ד' ברק-ארז שנכתבו במסגרתו של ע"פ 3615/18 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פסקה 71 (ניתן ביום 26.3.20), ומובאים להלן -

"על הצורך לנקוט במדיניות ענישה מחמירה כאשר עסקינן בעבירות מין במשפחה, אין צורך להכביר במילים. בית משפט זה עמד פעמים רבות על מאפייניהן של עבירות אלה, ובתוך כך על הניצול לרעה של פערי הכוחות האינהרנטיים בין הצדדים, הרס הקרבה והאמון הבסיסיים ביותר בחייהם של קרבנות העבירה, לא אחת בגיל צעיר במיוחד, ובהתאם לכך עמד על החשיבות הנודעת לענישה כבדה ומרתיעה [...] עבירות מין בכלל, ואלה שמתבצעות בחוג המשפחה בפרט, פוגעות לא רק בגוף אלא גם בנפש - ברסקן את האמון הבסיסי במקום שאמור להיות יותר מכל מוגן ובטוח".

כמו כן, מתאימים הדברים שנכתבו על ידי כב' השופט ע' פוגלמן במסגרתו של ע"פ 4099/22 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 6.12.22), ולפיהם -

"...כבר נקבע בעבר כי עבירות מין בקטינים במשפחה הן מן הקשות והבזויות בעבירות שהכרנו... בהתאם לאמור, בית משפט זה שב והדגיש את הצורך בענישה מחמירה כלפי עברייני מין בתא המשפחתי, ענישה אשר תרתיע את היחיד והרבים מפני ביצוען של עבירות אלו, ושעתניק ביטוי הולם לפגיעה החמורה בנפגעי העבירה..."

כאן המקום להזכיר, כי חומרן של עבירות מין במשפחה המבוצעות בקטינים באה לידי ביטוי גם באמצעות עונשי המינימום שקבע המחוקק, בין היתר, בגדרו של סעיף 351(ג)(2) לחוק (ראו: סעיף 355 לחוק העונשין המורה, כי העונש בגין סעיף זה לא יפחת מרבע העונש המרבי שנקבע לאותה עבירה). בענייננו העונש המרבי הקבוע לצד העבירה לפי סעיף 351(ג)(2) לחוק הוא 15 שנות מאסר, משמע העונש המזערי הוא 45 חודשי מאסר.

במסגרת פסיקתו של בית המשפט העליון, הודגש, כי קביעתו זו של המחוקק אינה עשויה "בחלל ריק" ומשכך משפיעה היא באופן ישיר על קביעת גבולו התחתון של מתחם הענישה בעבירות אלו (ראו למשל: ע"פ 8687/20 **פלוני נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 29.8.21; ע"פ 1605/13 **פלוני נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 27.8.14).

על מנת לאתר כדבעי את מתחם הענישה הראוי להיתחם בעניינו של הנאשם דכאן, עיינו בפסיקה רחבה שעניינה מעשים מוגנים שבוצעו בבני משפחה. נאמר מיד, נמצאנו למדים, כי על אף שהענישה בתיקים אלו היא מחמירה, הרי שזו נעה על גבי מנעד עונשים נרחב. מטבע הדברים, גבולות המתחם תלויים בין היתר, בריבוי המעשים, באופיים של המעשים, ובמספר הקורבנות שנפגעו. כפי שפורט נתונים אלו אינם מטיבים עם הנאשם, שכן זה הורשע בריבוי מעשים מוגנים בבנות משפחתו, שהופנו כלפי שלוש נכדותיו. אופי המעשים שבוצעו, כפי שפורטו לעיל, אינו "קל ערך" כלל ועיקר.

כך למשל, במסגרתו של ע"פ 2632/15 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 14.2.16) דחה בית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, אשר השית על המערער (הנעדר עבר פלילי) **שבע שנות מאסר לריצוי בפועל**. עובדות מקרה זה לימדו, כי המערער, בחמישה מקרים שונים, ביצע מעשים מגונים (לפי סעיף 351(ג)(1) לחוק העונשין ולא כבעניינו בהתאם לסעיף 351(ג)(2) לחוק, החמור יותר) בביתו שהייתה באותה עת בת חמש עד שבע שנים. המערער שכב במיטה לצידה של בתו, התכסה עמה בשמיכה ואז היה מכניס את ידו אל מתחת לתחתוניה, נוגע באיבר מינה ומבקש ממנה להכניס את ידה מתחת לתחתוניה ולגעת באיבר מינו. באחד המקרים הניח המערער את איבר מינו החשוף על איבר מינה החשוף של המתלוננת והתחכך בה, ובאחד המקרים בא המערער על סיפוקו ופלט זרע. נוסף למעשים אלו, עת שהה המערער בבית הורי אשתו. הוא הכניס את ידו אל מתחת לבגדיה של מ' שהייתה אז כבת 12 שנים ומישש את חזה.

בפרשה אחרת שנדונה במסגרתו של ע"פ 2647/21 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 21.8.22) דחה בית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, אשר השית על המערער (הנעדר עבר פלילי) **שבע שנות מאסר ומחצה לריצוי בפועל**. על-פי העובדות כתב האישום, במהלך שנתיים, ביצע המערער מספר רב של מעשים מגונים (בהתאם לסעיף 351(ג)(2) לחוק) באחייניתו ואף איים עליה שמא תספר על כך לאחר. המערער, בין יתר מעשיו, פשט את מכנסיה ותחתוניה של המתלוננת, הרים את חולצתה, השכיבה על מיטתה של הדודה, פיסק את רגליה, ליטף את איבר מינה, נישק אותה על פיה ומצץ את איבר מינה. במקרה אחר נישק את המתלוננת על פיה ובכל גופה, ליטף אותה בגופה, ליקק ומצץ את החזה שלה ואת איבר מינה. [ראו בנוסף: ע"פ 3809/15 **פלוני נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 9.7.15; ע"פ 7063/22 **פלוני נ' מדינת ישראל** (לא פורסם); ע"פ 5705/20 **פלוני נ' מדינת ישראל**, ניתן ביום 25.8.21].

טרם קביעת מתחם העונש ההולם עלינו לבחון **את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות**, הללו הנקובות בסעיף 40 לחוק. מעשיו של הנאשם נשאו לעיתים אופי ספונטני ולעיתים אופי מתוכנן. הנאשם הקפיד "לנצל" הזדמנויות, שבהן נותר לבדו עם קורבנותיו על - מנת לפגוע בהן לנצל ולבזות את גופן, הכול כדי לספק יצריו. הוא ורק הוא אשם במעשים. הוא ידע היטב (גם אם הוא מכחיש זאת היום) שמעשים כגון אלו צפויים לייצר פגיעה רבת - שנים אצל קורבנותיו. אם זקוקים אנו לראיה לכך, הרי שהרשעתו הקודמת והאמור בפסק - הדין בדבר הנזקים שגרם לקורבנו שם מלמדת על כך כמאה עדים. בפועל, נגרמו נזקים של ממש כתוצאה מהמעשים. חלקם תועדו בתסקיר נפגעת העבירה; חלקם נותרו עלומים מעינינו, כאשר ביחס למתלוננת ב' ו-ג' לא נערכו תסקירים. אין בכך דבר. חזקה כמעט בלתי ניתנת לסתירה היא שילדות ונערות כה רכות בשנים הנפגעות מינית מידי סביהן צפויות לחוות נזק נפשי משמעותי אשר יחייבן בטיפול ובהתאוששות ארוכה. הדברים אינם צריכים ראיה.

הנאשם עשה את שעשה, כמפורט לעיל, אך ורק מפאת יצריו האפלים והפדופיליים; יצריו אלו הובילוהו לבצע את מעשה העבירה בגינו נדון בעבר ל-8 שנות מאסר אך הוא לא טרח לטפל בסטייתו וזו הובילה אותו לפגוע בשלוש מנכדותיו. הנאשם הבין היטב את מעשיו ואת הפסול שבהם וגם אם יכולתו להימנע מביצועם ומידת שליטתו במעשיו היו פגומים בשל הפרעת אישיות שממנה הוא סובל, הרי שמרגע שלא טרח לטפל בה חרף החזרתיות שבמעשיו, הוא לא יוכל ליהנות מהקלה פרי אותו קושי. המעשה בוצע תוך ניצול יחסיו עם נפגעות העבירה, קרבתו אליהן והאמון שרחשו לו הורי הקטינות והקטינות עצמן.

נמצא, אפוא, שמתחם העונש ההולם למכלול המעשים, שבעשייתם הורשע הנאשם אכן דומה לטווח הענישה שהוצג לנו על ידי הצדדים. **משמע, בין 6 שנות מאסר לריצוי בפועל לבין 9 שנות מאסר לריצוי בפועל, לצד עונשים נלווים.**

כעת, הגיעה השעה לקבוע גזר - דינו של הנאשם בשים לב **לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות**, מאלו הקבועות בסעיף 40יא' לחוק.

הנאשם הוא בן למעלה מ-75 שנים; אין ספק, שריצוי מאסר בגיל שכזה היא חוויה קשה וכזו הכרוכה בסבל רב; שמענו כי מעצרו של הנאשם פגע כלכלית בבני - משפחתו - בבנו, ****ובבני - משפחה נוספים הנסמכים על עסקו לצורכי פרנסתם. נטילת האחריות של הנאשם אכן מהווה שיקול לקולה והדברים פורטו בהרחבה לעיל. עם זאת, לא מצאנו לנכון להתעלם מהקביעה הברורה, שלפיה חרטתו היא במידה רבה מן השפה ולחוץ ולא עמוקה וערכית כהגדרת ב"כ המאשימה. עוד נציין כי בדבריו לפנינו קשה היה ללמוד על הפנמת חומרת המעשים, ודומה כי הגדרתו של שירות המבחן בהקשר זה היא נכונה. לא שמענו על מאמצים מצד הנאשם לתקן את תוצאות העבירות ואף לא על אמפתיה ממשית כלפי נפגעות העבירה; שמענו על נסיבות חיים קשות של הנאשם וגם אם נביא בחשבון את הסתייגותה של ב"כ המאשימה מאמיתות תיאוריו של הנאשם בדבר ילדותו הרי שבוודאי שחלק מהדברים משקפים את המציאות, לפחות דרך עיניו של הנאשם עצמו. **עברו הפלילי של הנאשם מכביד עד מאוד.** נרשמו לחובתו עבירות שונות מתחום המרמה והזיוף אך חמור מכך, **הוא הורשע בעבר, כמפורט לעיל, בעבירת מין חמורה שביצע כלפי קטינה על המשמעויות החמורות הנובעות מכך.**

גזירת העונש

אמרנו כבר, שלא מצאנו טעם כלשהו לסטות מהסדר - הטיעון, שהונח לפנינו בידי הצדדים. מתחם העונש ההולם שקבענו בעצמנו דומה לטווח הענישה שהוגדר בו. לאחר ששקלנו את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה ונתנו את המשקל הראוי מחד גיסא לעבר המכביד ולנטילת האחריות החלקית, ומאידך גיסא להודאה, לחיסכון בזמן השיפוטי, לנסיבות חייו של הנאשם, למצבו הרפואי ולגילו המתקדם, מצאנו לנכון לגזור לו עונשים בסמוך לרף העליון של טווח הענישה שהוצע, כמפורט להלן -

א. 8 שנות מאסר לריצוי בפועל מיום מעצרו.

ב. 18 חודשי מאסר על - תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים עבירת מין מסוג פשע.

ג. 9 חודשי מאסר על - תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים עבירת מין מסוג עוון.

ד. פיצויים לטובת הנפגעות בסכומים הבאים:

(א) למתלוננת א' - 60,000 ₪.

(ב) למתלוננת ב' - 35,000 ₪.

(ג) למתלוננת ג' - 85,000 ₪.

את סכומי הפיצויים ישלם הנאשם ב-18 תשלומים חודשיים ושווים בני 10,000 ₪ כל אחד החל ביום 1.8.23. אי תשלום אחד התשלומים במועד יעמיד את יתרת הפיצויים לפירעון מיידי. נאסר על הנאשם ליצור קשר ישיר או עקיף עם נפגעות העבירות בכול הנוגע לפיצוי.

זכות ערעור כחוק

ניתן היום, ח' תמוז תשפ"ג, 27 יוני 2023, במעמד הצדדים.

ע' וינברגר, שופטת

ע' קוטון, שופט

**א' לוי, שופט
[אב"ד]**